

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

DIŞ EKONOMİK HABERLER

- ✓ ABD'nin Dış Ticaret Açığında Yeni Rekor
- ✓ Euro Alanı'nda 2005 Yılı'nın Son Çeyreğinde Büyüme Yavaşladı
- ✓ Almanya Ekonomisi 2005 Yılı Sonunda Yavaşladı
- ✓ İngiltere'de İşsizlikteki Artış Eğilimi Sürüyor
- ✓ Bush'un 2006 Bütçesinde Milli Savunma Harcamalarında Rekor Artış
- ✓ ABD Çin'i En Büyük Askeri Rakibi Olarak Görüyor
- ✓ ABD Güney Kore İle Serbest Ticaret Görüşmelerine Başladı: NAFTA'dan Sonra En Büyük Anlaşma Hedefleniyor
- ✓ Beyaz Saray İhracatçılar İçin İkili Ticaret Anlaşmaları Yapmakta Zorlanıyor
- ✓ Çevreci Hıristiyan Liderler Bush'tan Girişim Bekliyor
- ✓ ABD Brüksel'e Yeni Bir Mali Atış Atayacak
- ✓ Avrupa İstihdamı Artırma Önerilerini Dikkate Almıyor
- ✓ AB Hizmetler Yasasında Uzlaşma Sağlandı
- ✓ Avrupa Teknoloji Enstitüsü Kurulmalı mı?
- ✓ Euro Alanı Banka Kredilerine Talep Artıyor
- ✓ İsviçre Kurumlar Vergisi Sistemini Savunuyor
- ✓ Vergi Muafiyeti Lüksemburg'u Avrupa Komisyonu ile Karşı Karşıya Getiriyor
- ✓ Altın Satışları Konusunda Alman Hükümeti ve Bundesbank Anlaşmıyor
- ✓ Avrupalılar ABD'den Vizesiz Seyahat Hakkı İstiyor
- ✓ İsrail Filistin'e Vergi Borcunu Geç de Olsa Ödeyecek
- ✓ Yunanistan ve İsrail Araştırma Geliştirme Alanında İşbirliği Anlaşması İmzaladı
- ✓ Meksika Petrol Üretimindeki Düşüş Devlet Bakanlığı Seçimini Etkileyebilir
- ✓ Gazprom Ege Denizinde Türkiye-Yunanistan Gaz Boru Hattına Ortak Olmayı Teklif Ediyor
- ✓ Gazprom'un İngiliz Gaz Dağıtım Şirketi "Centrica"ya Talip Olması Endişe Yarattı

YORUM:

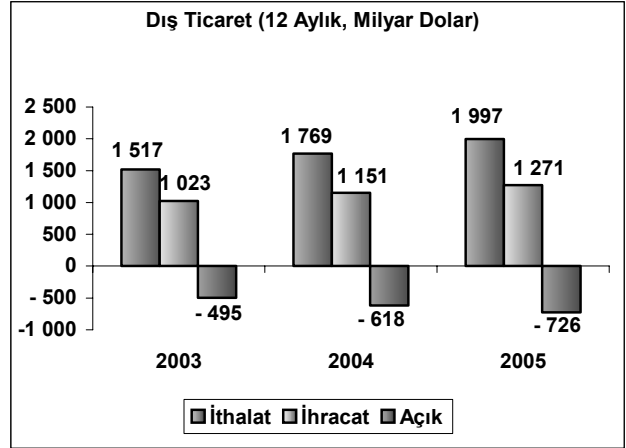
- ✓ Amerikan Bütçesi
- ✓ Hamasın Arkadaşları

ABD'nin Dış Ticaret Açığında Yeni Rekor

Aralık ayında ihracatın 111.5 milyar dolar, ithalatın 177.2 milyar dolar olması sonucunda dış ticaret açığı 65.7 milyar dolara yükselerek bir önceki aya göre yaklaşık 1 milyar dolar artış kaydetti. 2005 yılının bütününde ise 726 milyar dolar olan açık 2004 yılına göre 108 milyar dolar artarak yeni bir rekor kırdı..

ABD Ticaret Bakanlığı'nca açıklanan verilere göre Aralık ayında mal ve hizmet ticareti açığı 65.7 milyar dolar oldu. Açıktaki artış, ithalat artışından kaynaklandı. Aralık ayında ithalat önceki aya göre 3.3 milyar dolar artarken ihracattaki artış 2.3 milyar dolar oldu.

Mal ve hizmetler ayrımına göre bakıldığında ise mal ticaretindeki açığın Kasım ayına göre 1.2 milyar dolar artarak 70.6 milyar dolara yükseldiği; hizmetlerdeki ticaret fazlalığının ise 260 milyon dolar arttığı görülmektedir.

2005 yılının bütününde ise ihracatın 1 trilyon 271 milyar dolar; ithalatın 1 trilyon 997 milyar dolar olması sonucunda dış ticaret açığı 726 milyar dolara ulaşmıştır.

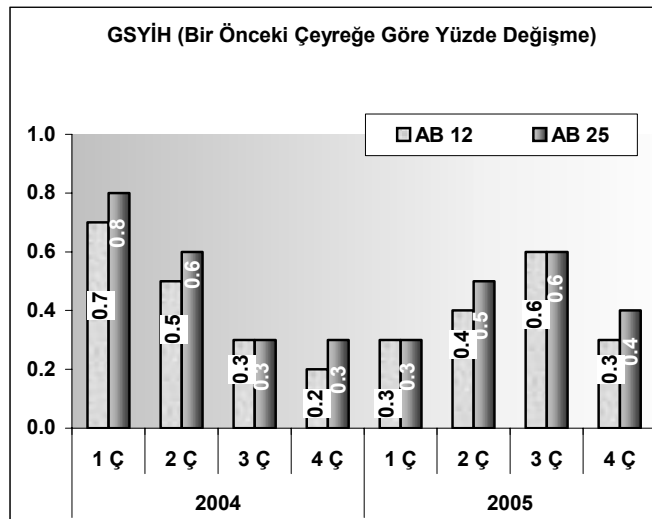
www.bea.gov, 10 Şubat 2006

Euro Alanı'nda 2005 Yılı'nın Son Çeyreğinde Büyüme Yavaşladı

Euro Alanı'nın büyüme hızı, 2005 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0.3 ile beklentilerin altında arttı. 2004 yılının aynı çeyreğine göre yüzde 1.7 olan büyüme hızı, 2005 yılının bütününde ise yüzde 1.3 oldu.

Avrupa Birliği İstatistik Bürosu Eurostat tarafından açıklanan verilere göre, 12 üyeli Euro Alanı'nda yılın son çeyreğinde büyüme hızı, bir önceki çeyreğe göre yüzde 0.3 arttı. Yılın üçüncü çeyreğinde bu oran yüzde 0.6 idi. Üçüncü çeyrekte yüzde 1.6 olan yıllık artış ise dördüncü çeyrekte yüzde 1.7 oldu. Yılın bütününde ise yüzde 1.3 olan büyüme hızı 2004 yılındaki yüzde 2.1 seviyesinin altında kaldı.

Almanya ve Fransa'nın yılın son çeyreğinde gösterdikleri zayıf

performans, Euro Alanı'ndaki yavaş büyümede etkili olurken İspanya, Hollanda ve Avusturya'nın büyüme hızlarındaki artış, yavaşlamayı kısmi olarak dengeledi.

Euro Alanı'nda kaydedilen yavaş büyümeyle rağmen, Avrupa Merkez Bankası'nın gelecek ayki toplantısında faizleri 25 baz puan artırarak yüzde 2.5'e çıkaracağı tahmin edilmektedir.

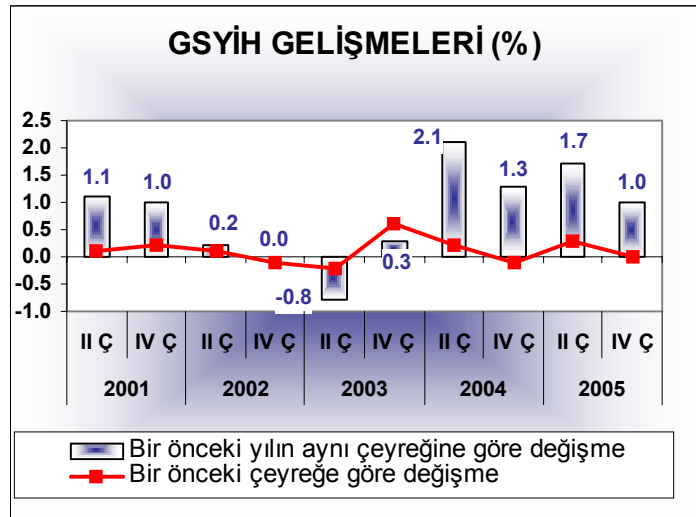
www.europa.eu.int, 14 Şubat 2006

Almanya Ekonomisi 2005 Yılı Sonunda Yavaşladı

Almanya ekonomisinin büyüme hızı, yılın son çeyreğinde beklenmedik bir şekilde yavaşlayarak bir önceki çeyreğe göre değişiklik kaydetmedi. Dördüncü çeyrekte yüzde 1 olan yıllık büyüme hızı ise üçüncü çeyrekte yüzde 1.4 olan yıllık büyüme hızının altında kaldı.

Federal İstatistik Bürosu tarafından Almanya'nın ekonomik performansı ile ilgili açıklanan ilk verilere göre, 2005 yılının ilk üç çeyreğinde sırasıyla yüzde 0.6, yüzde 0.3 ve yüzde 0.6 artış kaydeden GSYİH son çeyrekte değişmeyerek aynı kaldı (yüzde 0.0).

Bir önceki çeyreğe göre mukayesede, sabit sermaye yatırımı ve özellikle de inşaat sektöründeki yatırımların GSYİH'ya sağladığı pozitif katkı nihai tüketim harcamalarındaki azalışla dengelendi.

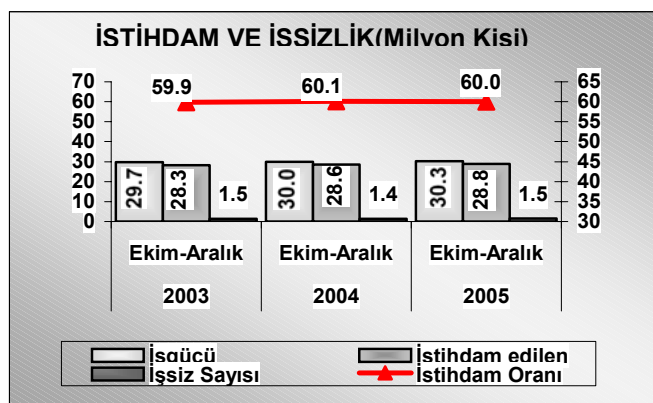
2004 yılının son çeyreği ile karşılaştırıldığında ise yüzde 1 olarak gerçekleşen yıllık GSYİH artışı ikinci çeyrekte yüzde 1.7 ve üçüncü çeyrekte yüzde 1.4 olan yıllık artışın altında kaldı. Dış ticaretteki canlılık, dördüncü çeyrekte de devam etti. İhracattaki yüksek artış ekonomik büyümeye pozitif katkı sağlarken sabit sermaye yatırımları da 2004 yılı son çeyreğine göre artış kaydetti.

www.destatis.de, 14 Şubat 2006

İngiltere'de İşsizlikteki Artış Eğilimi Sürüyor

İngiltere'de işsiz sayısı, Ekim-Aralık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 123 bin kişi artışla 1.5 milyon kişiyi aşarken işsizlik oranı da 0.4 puan artarak yüzde 5.1'e yükseldi.

İngiltere Ulusal İstatistik Kurumu'nun açıklamalarına göre 2005 yılının Ekim-Aralık döneminde istihdam edilen kişi sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 183 bin kişi

artarak 28 milyon 769 bin kişi oldu. İstihdam oranı ise (istihdamın 16 yaş ve üzeri nüfusa oranı) yüzde 60 ile bir önceki yılın aynı dönemine göre 0.1 puan azaldı. Bu oran, erkek nüfusta yüzde 66.8; kadın nüfusta yüzde 53.6 oldu.

	Ekim-Aralık	Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre Değişme	
		Bin Kişi	Yüzde
16 + yaş üzeri nüfus	48.0	407	0.9
İşgücü	30.3	306	1.0
İstihdam edilen	28.8	183	0.6
İşsiz Sayısı	1.5	123	8.7
İşgücüne katılmayanlar	17.6	101	0.6
İşgücüne katılım Oranı	63.2		0.1
İşsizlik Oranı(*)	5.1		0.4

(*) Mevsimsel olarak uyarlanmıştır

İşgücüne katılmayanların sayısı, 101 bin kişi artışla 17 milyon 647 bin kişi olurken yüzde 63.2 olan işgücüne katılım oranı ise geçen yılın aynı dönemine göre 0.1 puan arttı.

Bir önceki yıla göre 123 bin kişi artan işsiz sayısı, 1 milyon 541 bin kişi oldu. Yüzde 5.1 olan işsizlik oranı da bir önceki yılın aynı dönemine göre 0.4 puan artış kaydetti.

www.statistics.gov.uk, 15 Şubat 2006

Bush'un 2006 Bütçesinde Milli Savunma Harcamalarında Rekor Artış

Bush, 2007 yılında dünya çapında terörizmle mücadele için Kongre'den 439 milyar dolar talep ediyor. Savunma bütçesi böylece bir yıl öncesine göre yüzde 6.9 artmış oluyor. Beyaz Saray, ayrıca Irak ve Afganistan'daki savaşlarda kullanılmak üzere 2006 mali yılı için 70 milyarlık dolarlık acil harcama yetkisi istiyor.

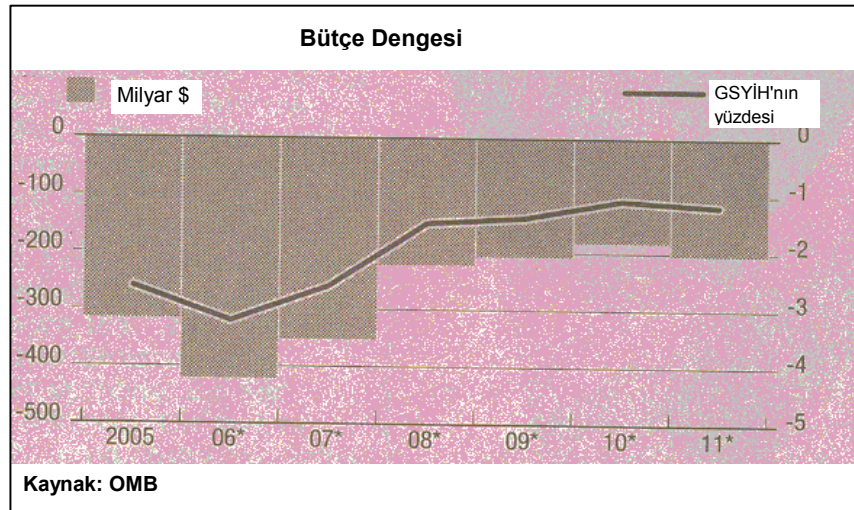
ABD bütçesinde toplam ihtiyari harcamalar, 2007 yılında enflasyonun altında olacak. Milli Savunma bütçesindeki yüzde 6.9'luk ve İç Güvenlik Bakanlığı'ndaki yüzde 3.3'lük artışlar sebebiyle diğer alanlarda yüzde 0.5 oranında kesintiler yapılması gerekecek.

Bütçede Tarım, Eğitim, Sağlık ve Adalet Bakanlıkları'nın bütçeleri dahil olmak üzere bazı bakanlıkların bütçelerinde kesinti mevcut.

Bütçede seçim yılında, üzerinde çok tartışılacak olan yaşlılara

yönelik bakım programı Medicare'de 36 milyar dolarlık kısıntı var. Diğer programlardan yapılacak olanlarla birlikte bu kesintiler, önümüzdeki 5 yıl içinde 65 milyar doları bulacak.

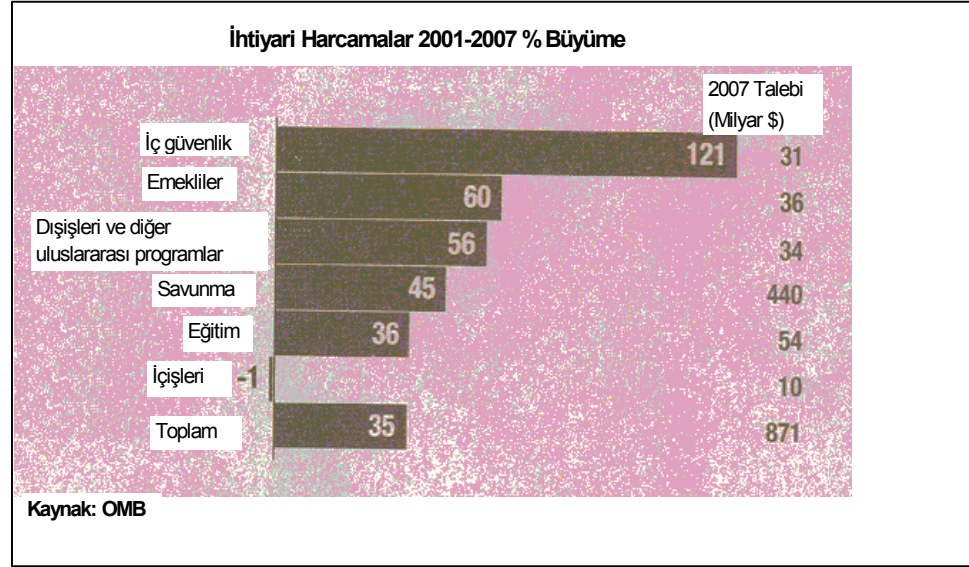
Beyaz Saray, 2006 mali yılında bütçe açığını 423 milyar dolar olarak tahmin etmişti. Bu yeni bir rekordu ve GSYİH'nin yüzde 3.2'sini oluşturuyordu. Açığın 2007 yılında 354 milyar dolara ineceği ve GSYİH'nin de 2.6 sına gerileyeceği tahmin ediliyordu. Şimdi bazı varsayımlar

altında bu tahminlerin değiştirilmediği bildiriliyor. 2011 yılına kadar açığın GSYİH'nin yüzde 1'ine indirilebileceği tahmin ediliyor.

Bush yönetimi, bir kısmı sona ermek üzere olan vergi indirimlerinin kalıcı hale getirilmesini savunuyor. Ve bu yıl bütçede ilk kez vergi indirimlerinin kalıcı olması halinde 2011 mali yılına kadar ne kadar vergi gelirinden vazgeçileceği konusunda bir

tahmin yer alıyor. Bu tahmin, 120 milyar dolar ve partiler-üstü Kongre Bütçe Ofisinin 195 milyar dolar olan tahmininin bir hayli altında.

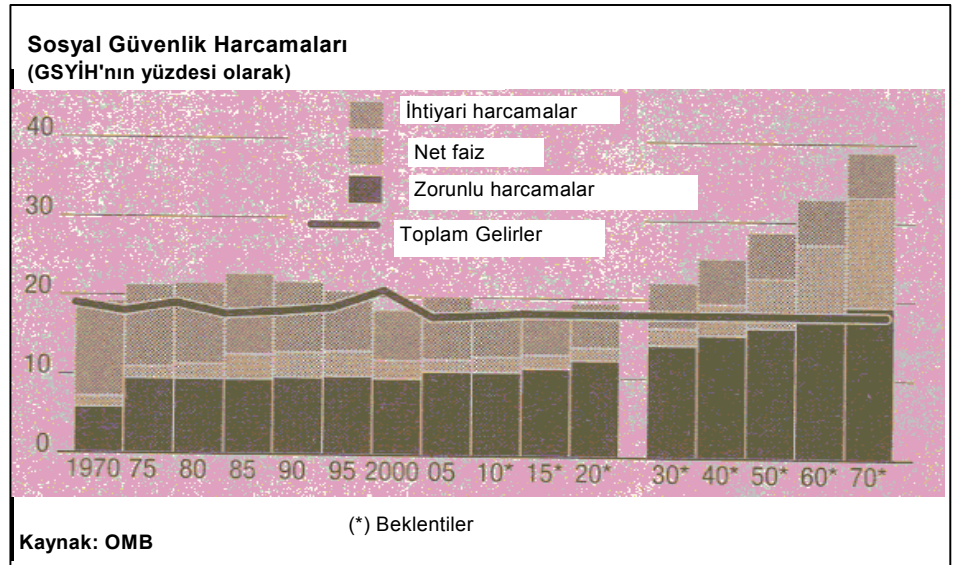

Çiftçilerin Destek Programları Azalacak

Genel olarak tarım kesimine sağlanan desteklerde yüzde 11 oranında; yani 2.2 milyar dolarlık kesinti yapılacaktır.

ABD çiftlik gelirleri, 2004 yılında 85.5 milyar dolar gibi rekor düzeylere ulaşmıştı. 2005 yılında da bu düzeylere yaklaşması beklenmektedir. Dolayısıyla Bush yönetimi, çiftçilere yapılan desteğin indirilmesiyle çiftçilerin çok da fazla yara almayacağını ifade etmektedir.

Tarım Bakanlığı'nın bütçesinde genel olarak yüzde 6.5 oranında kesinti yapılacaktır. Buna benzer olarak diğer bakanlıklardan Ulaştırma yüzde 9.4, Adalette yüzde 7.2, İçişleri Bakanlığında yüzde 5.9 ve Çevre Koruma Ajansı'nın tahsisatlarında yüzde 4 kesinti öngörülmektedir.

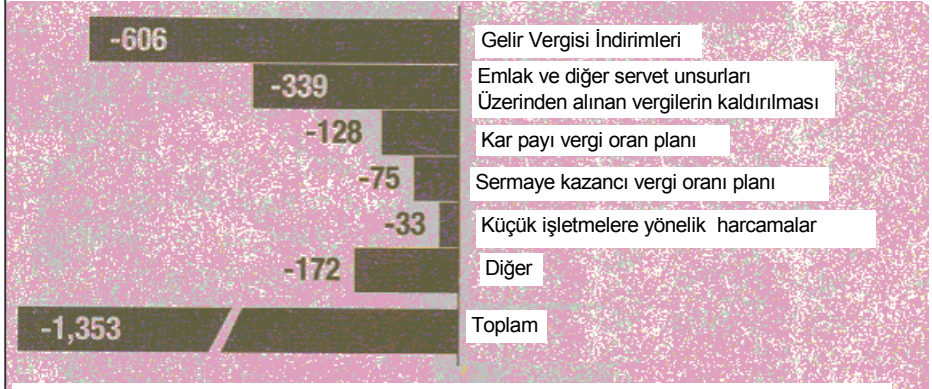

Fakat tarım konusundaki öneriler ABD Kongresinde çok yüksek tarımsal destek alan eyalet temsilcilerinin şiddetli muhalefetiyle karşılaşacaktır. Bush yönetiminin tarımsal desteklemeyi önümüzdeki 5 yıl içinde gerçekten azaltma doğrultusundaki önerileri Kongre'den geçerse, 9 milyar dolarlık tasarruf sağlanmış olacak. Ancak bu mümkün görünmüyor.

Başkan Bush, 2001 yılındaki ilk bütçesinde de tarımsal destekleri, yaklaşık 9 milyar dolar indirmek istemiş; ancak Kongre'den mevcut destekleri daha cömert bir biçimde arttıran 2002 tarım tasarısı geçmişti.

Tarımda uygulanan destekler ve tarifeler, aynı zamanda Doha Turu'nun da en önemli konusu. Yönetim, tarımsal desteklerin yüzde 65 oranında düşürülmesini istiyor; fakat AB, daha çok indirim talep ediyor.

Vergi indirimlerinin uzatılmasının vergi hasılatına etkisi ()**
2007-2016 (milyar \$)

(**) 2001 ve 2003 yıllarında yapılan belirli vergi indirimlerinin kalıcı hale getirilmesi

Kaynak: OMB

Bush'un Bütçesinin Ana Hatları

- Toplam harcamaların, 2 trilyon 770 milyar dolar gelirlerin ise 2 trilyon 416 milyar dolar olacağı tahmin ediliyor.
- Savunma Harcamaları, yaklaşık yüzde 7 artışla 439.3 milyar dolar olacak. Buna 2006 bütçesinden Afganistan ve Irak savaşı için gerekli acil 70 milyar dolarlık harcama talebi dahil değil.
- Tarım: Çiftçilerin desteklenmesinde 2.2 milyar dolar kesinti yapılacak. Toplam tarım harcamaları, yüzde 6.5 düşecek.
- Medicare: Önümüzdeki 5 yıl için sağlık harcamaları finansmanında 36 milyar dolar indirim öngörülüyor.
- Amerika Rekabetçilik Girişimi: Federal araştırma geliştirme harcamaları ile matematik ve bilim eğitiminin iyileştirilmesi için bu konudaki harcamalar 910 milyon dolar, yani yüzde 9.3 artırılabilecek.
- Dış Yardım: Ekonomik yardım programları 600 milyon dolar artırılarak 3.2 milyara yükseltilecek.

Financial Times, 7 Şubat 2006, Syf:2

ABD Çin'i En Büyük Askeri Rakibi Olarak Görüyor

Çin, gelecekte ABD ile rekabet edebilecek oranda büyük bir askeri güce sahip olacak; ancak ABD, Rusya'nın silah satışlarından da tedirgin olmaya başladı. ABD'de, Çin'in bölgesel askeri dengeleri riske attığı yönünde yorumlar yapılıyor.

Üç ayda bir yayınlanan Savunma Raporu'nda ise Rusya'nın, ABD için Soğuk Savaş döneminde olduğu ölçüde bir tehdit oluşturmadığına dikkat çekiliyor. Raporla Çin, Rusya ve Hindistan gibi stratejik dönemeçlerde olan ülkelerin tercihlerinin de ABD'nin güvenliği için önemli olduğu belirtiliyor.

Pentagon yetkilileri, Rusya'nın otoriter bir rejime sürüklenmesinden endişe duyuyor. Rapor, Bush yönetiminin, Çin'e uzun vadeli konvansiyonel askeri tehdit gözüyle baktığına işaret ediyor. Yine de ABD'nin Çin konusunda izleyeceği politikanın, bölgesel güvenlik yapılanmalarını güçlendirmek ve onlara yönelen tehditlere karşı ortak hareket etmek üzere işbirliği yapacağı bir ortaklık kurmak olduğu belirtiliyor. Rapor, ABD'nin, Çin'in askeri tehdit yerine barışçıl bir ekonomik büyüme ve siyasi serbestleşme yolunu seçmesini arzu ettiğini ifade ediyor.

Financial Times, 4-5 Şubat 2006, Syf:1

ABD Güney Kore İle Serbest Ticaret Görüşmelerine Başladı: NAFTA'dan Sonra En Büyük Anlaşma Hedefleniyor

ABD, dünyanın 10. büyük ekonomisi olan Güney Kore ile Serbest Ticaret Anlaşması için görüşmelere başladı. ABD'nin asıl amacı, Asya'da Çin'i etkileyecek gücü kaybetmemek. Eğer anlaşma tamamlanırsa, Bush yönetimi tarafından gerçekleştirilen bütün anlaşmaları geçecek. Geçen yıl ABD'nin Güney Kore ile ticaret hacmi 72 milyar dolar olmuştu. Bu miktar, ABD'nin geçen yıl ticaret anlaşması imzaladığı Orta Amerika ülkeleriyle ticaret hacminin iki katından fazla. ABD ticaret temsilcisi Rob Portman, görüşmeleri, son 15 yıldır yapılan ticari açıdan en önemli görüşmeler olarak nitelendirdi.

ABD-Güney Kore görüşmeleri, her iki ülkede de koruma altındaki sanayi dallarından bazı grupların protestolarına sebep oldu.

OECD ülkeleri içinde tarımını en çok koruyan ülke, Güney Kore. Koreli çiftçilerin gelirlerinin üçte ikisi sübvansiyonlardan veya ticaretin korunmasından kaynaklanıyor. Bu da OECD ülkelerindeki koruma oranlarının neredeyse iki katına denk geliyor.

Financial Times, 3 Şubat 2006, Syf:6

Beyaz Saray İhracatçılar İçin İkili Ticaret Anlaşmaları Yapmakta Zorlanıyor

Başkan Bush, 2001'de yönetimi devraldığında ABD'nin ihracatçılarını yeni fırsatlar açmak için ikili ticaret anlaşmaları imzalamakta AB'nin diğer bazı ülkelerin gerisinde kaldığı uyarısında bulundu. O günden beri Bush, bu eğilimi tersine çevirmede başarılı oldu. Son 5 yılda ABD, 11 ülkeyi kapsayan 6 ikili anlaşma imzaladı. Ayrıca 13 ülkeyi kapsayacak

9 anlaşma konusunda da görüşmeler sürdürülüyor. Ancak ABD’li diplomatlar, bu yeni ülkelerle anlaşmanın daha zor olacağını ifade ediyor.

ABD’nin Güney Kore ile yeni başlattığı görüşmeler, daha önce Tayland ve Kolombiya ile başlatılmış olan görüşmelerdeki gibi ithalat konusunda çok hassas olan motor ve şeker sanayilerinde çok zor uzlaşmaları gerektiriyor. Bunun da ötesinde geçen yıl Orta Amerika ülkeleri ile imzalanan serbest ticaret anlaşmaları sırasında Kongre’de oluşan hava, yeni anlaşmaların imzalanmasını bir kat daha zorlaştırıyor. Daha çok şeker endüstrisini ilgilendirdiği için Orta Amerika ile imzalanan bu anlaşma, hem Cumhuriyetçilerin hem Demokratların şiddetli itirazlarıyla karşılaşmıştı.

Şili ve Fas’la yapılan anlaşmalar görece olarak kolaydı. Çünkü bu ülkelerle ticaret hacmi çok küçüktü. Ürdün ve Bahreyn de istikrarsız bir bölgede olduklarından anahtar rolündeki müttefikleri ödüllendirmek amacıyla arkalarında çok güçlü bir dış politika desteği mevcuttu.

Avustralya ve Singapur’la yapılan anlaşmalarda ticari ortaklar birçok sorun yaşayan ABD imalat sektörü veya koruma altındaki çiftçiler için tehdit teşkil etmiyordu. Yine de biftek ve şeker üreticilerinin Avustralya ile yapılan anlaşmalar konusunda endişeleri vardı.

Amman ve Birleşik Arap Emirlikleri ile yapılan anlaşmalar Orta Doğu’nun ılımlı rejimlerini destekleme anlamı taşıdığından hiç itiraz edilmeden onaylandı.

Bu anlaşmalar imzalandıktan sonra İsveç ile başlatılan görüşmeler, bu ülkenin çok yüksek derecede korunan tarım sektörünü serbest ticarete açmayı reddetmesi üzerine geçen ay durduruldu.

Mısır’da muhalefet liderinin tutuklanması üzerine ABD, serbest ticaret anlaşması imzalama çabalarını durdurdu.

Güney Kore ve Tayland ise daha farklı sorunlar yaratıyor.
Financial Times, 3 Şubat 2006, Syf:6

Çevreci Hıristiyan Liderler Bush’tan Girişim Bekliyor

Protestan (Evangelist) Kilisesi liderleri, ABD hükümetinden, insanların yol açtığı iklim değişiklikleriyle ilgili harekete geçmesi talebinde bulundu. Protestan Kilisesi İklim Değişikliği Eylem Grubu, hükümet ve iş dünyasının önde gelenlerinden, küresel ısınma sorununu çözmek için girişimde bulunmalarını istedi.

Kendi de Protestan (Evangelist) olan George W. Bush’un, ulusa sesleniş konuşmasında, ABD’nin petrole bağımlı olduğunu ve alternatif enerji kaynakları için daha fazla fona gereksinimi olduğunu ifade etmesi, çevreciler için bir umut ışığı doğurdu.

Bazı senatörler, sera-gazı emisyonlarının azaltılması konusunda girişim başlattı. İngiltere Başbakanı Tony Blair da Bush ile bu konuda görüşmelerde bulunduğunu ifade etti.

Financial Times, Şubat, Syf:6

ABD Brüksel'e Yeni Bir Mali Ataşe Atayacak

Avrupa Birliği ile bankacılık ve menkul değerler konularındaki müzakerelere verdiği önemin bir göstergesi olarak ABD, Avrupa mali ataşesini Brüksel'e kaydırarak bu işle siyasi yönden bağlantılı bir avukatı da görevlendirmek üzere girişimde bulundu.

Bu ataşe, önceden Avrupa Merkez Bankası'nın merkezi ve para politikasının odak noktası olan Frankfurt'ta bulunuyordu. ABD bankacılık yetkilileri, ABD ve AB arasında mali konulardaki farklılıkları kapatabilecek politikalar üretebilecek bir yetkilinin görevlendirilmesi yönünde baskı yapıyordu.

Bu göreve atanan ABD Temsilciler Meclisi Mali Hizmetler Komitesi Eski Danışmanı Barbara C. Matthews, mali hizmetler koordinasyonun düzenlenmesi gibi önemli konuların müzakere edildiği merkezde görev yaparak tartışmaların esas merkezinde olmanın, işini kolaylaştıracağını ifade etti. Matthews'u, Avrupa'nın, ABD borsasına katılımını azaltmak gibi zor bir görev bekliyor.

AB şirketleri, denetimlerde görevlerini devretmelerini gerektiren 2002 tarihli Sarbanes-Oxley Yasası konusunda endişeliler. Avrupalılar, ABD Menkul Değerler ve Döviz Kuru Komisyonu'nun koyduğu kurallar uyarınca, çok hantal oldukları gerekçesiyle borsadan çıkarılmalarına da oldukça gücümüş görünüyor.

ABD açısından bakarsak, ABD hükümetinin, AB şirketlerinin devir kurallarına ilişkin endişeler taşıdığını görüyoruz. Bu kurallar, Avrupalı şirketlerin, sınır-ötesi ve işgal amaçlı devirlere karşı çıkmasını engelleyerek ABD bankalarına yarar sağlıyor; ancak çok önemli hükümler söz konusu olunca AB şirketlerine çekilme hakkı tanıyor. Ülkeler, ABD bankalarının hakkı olan menkul değerlerinin sınır-ötesi ticaretine olanak sağlayan AB kurallarının uygulanmasına ilişkin yönetmeliği de kabul etmeme hakkına sahipler.

The Wall Street Journal, 9 Şubat 2006, Syf:8

Avrupa İstihdamı Artırma Önerilerini Dikkate Almıyor

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), dünyanın gelişmiş ekonomilerinin çalışan kişi sayısını artırma konusunda yeterince reform yapmadığını kaydediyor. OECD, iş gücü kullanımını artırmak için öne sürdüğü önerilerin Avrupa ülkeleri tarafından çoğu zaman yerine getirilmediğini belirtiyor.

OECD, bu ülkelerin çalışan kişi sayısını artırmak yerine, iş gücü verimliliğini ya da çalışılan saat başına üretimi artırma çabalarına dikkat çekiyor. Bu çabalar sonucunda elde edilen düzensiz ilerleme bile iyi işleri olanların yaşam standartlarını artıracak ancak çok sayıda kişiyi de artan refah seviyesinin altında tutacak.

OECD, ekonomik politikaların yıllık değerlendirmesinde 30 üye ülkenin kişi başına düşen GSYİH ile ölçülen yaşam standartlarını kıyaslıyor. ABD'yi referans alan örgüt, yaşam standartlarındaki düşüşün verimlilik farklılıklarından mı yoksa kullanılan iş gücünden mi

kaynaklandığını hesaplıyor. Japonya'nın, Asya'daki düşük gelirli ülkelerin ve Doğu Avrupa'nın yaşam standartları ABD'den daha düşük, çünkü bu ülkelerin verimlilik düzeyleri daha düşük.

Avrupa'nın verimlilik artış oranı son on yılda ABD'nin gerisine düşse de bu oranda artış yaşanıyor. Fransa, Almanya ve İtalya, çalışılan süre bakımından alt sıralarda yer alıyor. Yüksek işsizlik, gençler arasında düşük istihdam ve erken emeklilik gibi konular bu üç ülkenin yaşam standartlarını etkiliyor.

OECD ekonomisti Jean-Philippe Cotis, en büyük sorunun hükümetlerin kişileri erken emekliliğe ya da daha az çalışmaya teşvik ederek işsizliği azaltabileceklerini düşünmesinden kaynaklandığını belirtiyor. Sonuç olarak, işsizlik üzerinde hiçbir etki yaratmadan istihdam azaltılıyor ve çalışan nüfus üzerine fazladan yük biniyor.

Financial Times,8 Şubat 2006,Syf:2

AB Hizmetler Yasasında Uzlaşma Sağlandı

Avrupa Parlamentosu'nun (AP) en büyük partileri, sıhhi tesisatçılar, mimarlar ve diğer hizmet sektörü çalışanlarının kendi memleketlerinden başka ülkelerde çalışabilmelerine olanak tanıyan yasa tasarısı üzerinde anlaşmaya vardı.

Hükümetler, bu yasa tasarısını kabul etmeme hakkına sahipti. Maliyeti daha düşük ülkelere gelen hizmet sunan kişileri, "kamu politikası, kamu güvenliği ya da sosyal güvenlik veya çevrenin korunması" gibi sebeplerle reddedebileceklerdi; ancak bu konuda sorun yaşanmadı.

Sosyalist ve muhafazakar partilerin uzlaşmasıyla 16 Şubat'ta onaylanan tasarı, hükümetler tarafından kabul edilmesiyle son değişikliklerin onaylanması için tekrar AP'ye gelecek.

Parlamento'nun muhafazakar üyeleri, gelecek hafta yapılacak oylamadan önce bu istisnaları açıklığa kavuşturmak istiyor. Muhafazakarlar, üye ülkelere bu kadar geniş karar yetkisi tanınacaksa, hizmetlerin AB içinde serbest dolaşımını sağlayacak bir yasa çıkarmalarının da anlamı kalmadığını vurguluyor.

Hizmetler yasa tasarısının siyasi kökenli olduğu söylenebilir. Kendi memleketlerinden başka ülkelerde hizmet sunan şirketlerin, artık yurtdışına açılmadan önce memleketinde bir şube açması gerekiyor. Orijinal tasarıya göre Polonyalı bir inşaat şirketinin, Fransa'da Polonya kurallarına göre bir işyeri açmasına izin veriliyordu. Parlamento'daki Sosyalist Grup Sözcüsü, bunun "yabancı işçilerin, üye ülkedeki herhangi bir çalışan gibi muamele göreceği; daha azı ya da fazlasına hak kazanamayacağı anlamına geldiğini belirtti.

Muhafazakarlar ise bu ilkenin, "üye ülkenin, kendi topraklarında tüm hizmet faaliyetlerinin serbestçe uygulanması ve bunlara erişimin serbest olmasını temin etmesi" anlamına geldiğine işaret etti.

The Wall Street Journal, 9 Şubat 2006, Syf:8, Financial Times, 17 Şubat 2006, sayfa:2

Avrupa Teknoloji Enstitüsü Kurulmalı mı?

Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso, ABD'deki Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'ne (MIT) benzer bir Avrupa Teknoloji Enstitüsü (EIT) kurulmasını önerdi. Ne var ki, bu fikrin olumlu karşılandığı söylenemez. Bu hafta ayrıntıları belirlenecek olan plan, gelecek ay ekonomi zirvesinde onaylanmak üzere Avrupalı liderlere gönderilecek.

Avrupa Birliği, araştırma ve geliştirme etkinliklerinde ABD ve Japonya'nın gerisinde kalıyor. Bu yüzden Avrupa, araştırma kaynaklarını çoğaltmak için daha fazla girişimde bulunmalı; bazı sektörlerle işbirliğini geliştirmenin yollarını arıyor.

AB beş yıllık AR&GE çerçeve programlarının sonuçları, hayal kırıklığı yarattı. Bunlar, sadece en az üç AB üniversitesinin yaptığı projelerin katılımcılara kaynak sağlamakla yetindi. Buna çözüm olarak ise 2007-2013 yılları arasında bir Avrupa Araştırma Konseyi kurulması tasarlanıyor. Böylece, para kaynağının bürokratların elinden alınıp yalnızca projeler ve enstitülerle ilgilenmeyip araştırma ekipler ve yeni fikirler yaratacak araştırmacılara verilmesi düşünülüyor.

Barroso'nun planına göre 2009'da kurulması tasarlanan EIT, hem AB bütçesi hem de özel sektör tarafından da desteklenecek. Ancak bilim dünyasının ileri gelenleri, bu kurumun, Araştırma Konseyi için harcanabilecek parayı azaltacağını ve Konsey'i amacından sapacağını iddia ederek buna karşı çıkıyor. Avrupa'daki üniversitelere ayrılacak parayı, bu kurum için harcamak pek de mantıklı olmayacağı düşünülüyor.

Bazı yetkililer, izlenecek en doğru yolun, EIT fikrinden vazgeçerek Araştırma Konseyi'nin ve özel sektörün, Avrupa'nın seçkin üniversiteleri için daha fazla kaynak ayırmasını sağlamak olacağını savunuyor.

Financial Times, 13 Şubat 2006, Syf:2

Financial Times, 14 Şubat 2006, Syf:12

Euro Alanı Banka Kredilerine Talep Artıyor

Avrupa Merkez Bankası (AMB), birleşme ve satın alma yatırımlarındaki artış ve dalgalanmaların iş dünyasına kredi veren euro alanı bankaların sayısında artışlara yol açtığını kaydediyor. 12 ülkeli euro alanı ekonomisinin gittikçe iyileşiyor olması, gelecek ay faiz oranlarında artış olacağı konusunda AMB'yi haklı çıkarıyor. AMB Başkanı, Jean-Claude Trichet, Mart ayında faiz oranlarında yüzde 0.25 puanlık bir artış olabileceğini belirtiyor.

Yüksek petrol fiyatlarından dolayı euro alanı enflasyonu da hızla arttı. Avrupa Birliği İstatistik Ofisi'ne (Eurostat) göre, Ocak ayındaki yıllık enflasyon oranı yüzde 2.2'den yüzde 2.4'e yükseldi.

AMB'nin, bankaların kredi verme faaliyetlerine dair hazırladığı en son anket, 2005'in son üç ayında kredi taleplerinin en üst noktaya ulaştığını gösteriyor.

Barclays Capital ekonomisti Julian Callow, özellikle küçük ve orta ölçekli Alman işletmelerinin banka kredilerine aşırı taleplerinin AMB'yi sıfır reel faiz oranı politikasından uzaklaştıracağını kaydediyor. Geçen yıl euro alanı ödünç verme işlemlerinde, şirketlerin sabit yatırım, envanter ve işletme sermayesi için finansman ihtiyaçlarından dolayı artış yaşandığını vurgulayan AMB, birleşme ve satın almalar ile şirket yenilenme faaliyetlerinin, net talepteki artışı olumlu etkilediğini de belirtiyor.

Financial Times, 5 Şubat 2006, Syf:2

İsviçre Kurumlar Vergisi Sistemini Savunuyor

İsviçre'nin şirketlere uyguladığı düşük kurumlar vergisi oranları son dönemlerde Avrupa Birliği ile problemler yaşamasına neden oluyor. Birlikle ticaret anlaşması olan ülkede kantonlarda uygulanan düşük kurumlar vergisi oranları, Birliğin tepkisini çekiyor. Oranların iki taraf arasındaki ticaret anlaşmasına zarar verdiği endişesini dile getiren Brüksel'in bu konuda İsviçre'ye müdahale etmeye çalışması, Avrupa vergi sisteminin uyumlaştırılması hedefine yönelik bir atak olarak görülüyor. Öte yandan İsviçre hükümeti, Birlikten gelen tepkileri ulusal vergi bağımsızlığına yönelik bir saldırı olarak kabul ediyor ve bu ay içinde Birliğe konuya ilişkin açık ve net bir cevap vermesi bekleniyor.

Avrupa Komisyonu İsviçre'deki düşük kurumlar vergisi oranlarına ilişkin endişelerini dile getirirken İsviçre hükümetinin vereceği cevapta Birliğin talebinin hem esas olarak hem de uygulanabilirlik olarak dayanaktan yoksun olduğunu belirteceği kaydediliyor. AB Komisyonundan bir yetkili ise Birliğin bazı AB hükümetlerinden gelen eleştiriler üzerinde konuyu gündeme getirdiğini ifade etti. Örneğin İngiltere ve Fransa, iki büyük çokuluslu şirket olan Procter&Gamble ve Colgate'in Avrupa'daki merkezlerini Cenevre'ye taşıma kararı almalarından büyük rahatsızlık duymuştu. Amerikalı biyoteknoloji şirketi Idec de Paris'ten İsviçre'nin Zug bölgesine taşınmıştı.

İsviçre, bu tür kararların vergiden çok, güvenlik ve yaşam kalitesi gibi faktörlere bağlı olduğunu iddia ediyor. Ancak bu kararlarda vergi sisteminin etkisi olduğunu düşünenler de mevcut. Vergi uzmanları holding şeklinde örgütlenen yabancı şirketlerin AB genelindeki ortalama yüzde 20 veya İrlanda'daki yüzde 12.5 oranında vergi ödemek yerine İsviçre'ye yerleşerek sadece yüzde 7 kurumlar vergisi ödeyebileceklerini kaydediyorlar.

İsviçre, ister kantonlar arasında olsun ister ülkeler arasında olsun, vergi rekabetini kutsal kabul ediyor. Yetkililer, farklı vergi oranlarının ülkenin ekonomik başarısının ve yabancı yatırımcıları cezbetmesinin en önemli nedenlerinden biri olduğunu ileri sürüyorlar. Düşük vergi oranları, Zug ve Schwyz gibi bir zamanlar yoksul olan bölgelere yabancı yatırım çekerek bu bölgelerin kalkınmasına büyük katkı sağladı. Bu bölgelerde kaydedilen başarılar, diğer bölgelerde de düşük vergi oranı uygulanmasının önünü açtı.

Merkezini İsviçre'ye taşıyan çokuluslu şirketler:

Cenevre: Colgate, Hewlett Packard, P&G

Lozan: Philipp Morris

Zug: Amgen, Xstrata ve Glencore
Zürih: Google, Microsoft, GM Europe, IMB Avrupa Araştırma Merkezi, Dow Kimya Avrupa Araştırma Merkezi.
Financial Times, 14 Şubat, Syf:3

Vergi Muafiyeti Lüksemburg'u Avrupa Komisyonu ile Karşı Karşıya Getiriyor

Lüksemburg'un holdinglere yönelik 1929 tarihli vergi muafiyeti yasası, ülkedeki çok sayıda finans şirketini memnun ederken Avrupa Komisyonu, uygulamanın Avrupa Birliği kurallarına aykırı olduğu gerekçesiyle konuyu incelemeye almaya karar verdi.

Avrupa Komisyonu muafiyetin yasal olmayan devlet yardımı sayılabileceği, çünkü ekonomik kalkınmaya destek sağlamaksızın Lüksemburg merkezli holding şirketlere diğer AB şirketlerine karşı rekabet avantajı sağladığı inancında.

Lüksemburg'da vergiden muaf 12.444 finansman şirketi bulunuyor. Lüksemburg Bankacılar Birliği sözcüsü Fernand Grulms, bu şirketlerinin birçoğunun ülke içinde istihdam yaratmadığını ileri sürüyor. Şirketler, varlık değerlerindeki artış üzerinden yüzde 0.6 vergi ödüyor. Oysa ülkedeki kurumlar vergisi oranı yüzde 30.

Lüksemburg hükümeti ise vergi muafiyetinin ülkeye yeni gelen şirketlere uygulanmadığını, ülkede yerleşik holdinglerinse 2010 yılına kadar muafiyetlerinin sürdüğünü ileri sürüyor. Hükümet, mali kuruluşları bu küçük ülkeye çekmek için 1929 yılında muafiyet yasasını çıkarmıştı. Bankalar, ülkenin çalışan nüfusunun yüzde 10'unu istihdam ediyor. Vergi muafiyeti, amacını gerçekleştirdi ve Almanya, Fransa ve Belçika arasında sıkışık kalmış olan Lüksemburg'u Avrupa Birliğinin İsviçre'si haline getirdi.

Avrupa Komisyonu, üç yıl önce Lüksemburg'un vergi yapısını incelemeye başladı ve inceleme sonuçları, AB düzenleyicilerini finansal çıkar grupları tarafından desteklenmekte olan bu küçük ülke ile karşı karşıya getirdi.

The Wall Street Journal, 9 Şubat, Syf: 8

Altın Satışları Konusunda Alman Hükümeti ve Bundesbank Anlaşmıyor

Almanya'da 2006 Bütçe tasarısının ekinde altın satışlarından elde edilecek gelirlerin özel bir fona aktarılması ve bu paranın faizlerinin de federal hükümete transfer edilmesi gerektiği hükmü yer almaktadır.

Maliye Bakanlığı'nın hazırladığı bütçe taslağında 120 ton altının satışından elde edilebilecek olan 1.5 milyar euroluk gelirden oluşacak yıllık 20-60 milyon euro faizin, federal hükümete aktarılması istenmektedir. Hükümet, bu faiz gelirini büyümeyi güçlendirmek için artırmayı düşündüğü araştırma ve eğitim harcamalarında kullanacaktır.

Bundesbank, uluslararası anlaşmalar çerçevesinde 2009 yılına kadar 600 milyon ton altın satma hakkına sahip; fakat hükümetin isteğine ayak diriyor. Bunun da sebebi kısmen politik baskıya boyun eğiyor görünmemek.

Mevcut yasalara göre altın satışlarından elde edilen bütün gelirlerin, federal bütçeye aktarılması gerekiyor.

Financial Times, 3 Şubat 2006, Syf:6

Avrupalılar ABD'den Vizesiz Seyahat Hakkı İstiyor

Avrupa Birliği ve bazı Doğu Avrupa ülkeleri, Washington'a tüm AB ülkeleri için vizesiz seyahat hakkı tanınması konusunda çağrıda bulundu. Vize uygulaması kalkarsa bu ülkelerdeki ABD karşıtlığının önüne geçilebileceği de vurgulandı.

Şu an Batı Avrupa ülkelerinin vatandaşları, ABD'ye vizesiz seyahat edebiliyor; ancak bu uygulama, Doğu Avrupa ülkeleri için, hatta AB ve NATO'da yer alanlar için bile geçerli değil. Vize uygulaması, özellikle ABD'ye destek vermek adına Irak ve Afganistan'a asker gönderen ve halkları, Batı Avrupalıların tersine Amerikan yanlısı olan Polonya ve Macaristan'da rahatsızlık uyandırıyor.

Ayrıca Doğu Avrupa'da baskın bir Müslüman nüfus yer almazken Batı Avrupa'da İslamcı kesimin, çok sayıda taraftar topladığı da gözardı edilemez.

Polonya, Macaristan ve Çek cumhuriyeti gibi ülkeler, ABD'nin yanında yer aldıklarını; sorunun değil, çözümün birer parçası olduklarını iddia ederken ABD, bu ülkelerin vizesiz seyahat için teknik gereklilikleri yerine getirmediğini vurguluyor. ABD'deki göçmenler için daha kısıtlayıcı kurallar getirmeye hazırlayan Kongre de daha fazla yasal göçmene olanak tanıma konusunda isteksiz görünüyor.

Vize koşulu, özellikle 11 Eylül saldırılarının ardından yüz yüze görüşme gerekliliğiyle daha da ağırlaştırılmıştı.

Washington'daki önde gelen muhafazakar danışmanlık şirketlerinden yetkililer, güvenlik sebeplerinden dolayı ABD'nin, Hindistan ve Güney Kore'nin yanında Doğu Avrupa'daki genç demokrasilere de vizesiz seyahat olanağı tanınması gerektiğini belirtiyor. Böylece bu ülkelerle terörizme karşı istihbarat alanında işbirliğinin artırılarak bu ülkelerin, terörist olabilecek kişilere pasaport vermelerini engelleyecek katı kurallar uygulamalarının sağlanabileceğini de ifade ediyorlar.

Financial Times, 9 Şubat 2006, Syf:6

İsrail Filistin'e Vergi Borcunu Geç de Olsa Ödeyecek*

Geçtiğimiz ay Hamas İslami Direniş Hareketi, Filistin seçimlerini kazandıktan sonra İsrail hükümeti, Filistin Yönetimi'ne borçlu olduğu 55 milyon doları teslim etme kararı aldı.

İsrail'in Filistin Yönetimi adına topladığı vergi ve gümrük harçlarının ödenmesinin birkaç ay sonra gerçekleşebileceği bildirildi. Filistin, 135,000 kamu çalışanının maaşlarını aylık 100 milyon dolar olan bu gelirle karşılıyor.

İsrail, Filistin'de 2000 yılında başlayan ayaklanmalar sebebiyle bu ödemeleri askıya almıştı. Hamas'ın İsrail'e karşı tutumunu değiştirmek gibi bir eğilimi olmadığından, bu ödemenin sonuncu ödeme olacağı düşünülüyor.

Financial Times, 6 Şubat 2006, Syf:2

Yunanistan ve İsrail Araştırma Geliştirme Alanında İşbirliği Anlaşması İmzaladı

İsrail Devlet Başkanı Moshe Katsav, Yunanistan'ı ziyaret etti ve iki ülke arasında ticari ve politik ilişkilerin güçlendirilmesini amaçlayan araştırma-geliştirme işbirliği anlaşmasının imzalanmasında hazır bulundu. Bu, İsrail Devlet Başkanının Yunanistan'a gerçekleştirdiği ilk ziyaret olarak tarihe geçti.

2004 Atina Olimpiyatları sırasında İsrail, Yunanistan'a yaklaşık 250 milyon dolarlık teknoloji ve bilgi sağlamıştı.

İki ülke arasında ticaret hacmi, geçen yıl 450 milyon dolara yükselmişti. İsrail Yunanistan'ın Orta Doğu'da en çok petrol dışı ürün satın aldığı ülke konumunda.

Yunanistan, geleneksel olarak Arap politikalarını destekliyordu, Filistin Yönetimi ile yakın ilişkileri vardı ve Orta Doğu'daki Ortodoks Kiliselerini koruma zorunluluğu vardı. Bu yüzden İsrail'i resmen tanımaktan kaçındı. Yunanistan ve İsrail, geçen yıl ilk kez Güney Ege'de gemilerin AB'ye yasa dışı göçmen taşıdığı rota üzerinde ortak bir arama ve kurtarma tatbikatı gerçekleştirdiler. Yunan sahil güvenlik kuvvetleri, Ege kıyılarını gözetlemek için yüksek hızlara sahip botlar satın aldı.

Parlamento, 2002 yılında Yunan Soykırım kurbanları kanunu kabul edilinceye kadar Naziler döneminde Selanik'ten 60.0000 Yahudi'nin zorla toplama kamplarına gönderilmesini Atina önemsememişti. Diplomatlar, Katsav'ın, Selanik'in kuzeyinde resmi soykırım kurbanları anıtını ziyaret etmesinin, bu açıdan çok önemli olduğuna dikkat çekiyor.

Financial Times, 15 Şubat 2006, Syf:2

* Ç.N: Bu konuda The Wall Street Journal gazetesinde yer alan bir yorum, bültenimizin yorumlar bölümünün 19. sayfasında yer almaktadır.

Meksika Petrol Üretimindeki Düşüş Devlet Başkanlığı Seçimini Etkileyebilir

Meksika Devlet Petrol Şirketi Petroleos Mexicanos veya kısa adıyla Pemex'in yaptırdığı hizmete özel bir araştırma, Meksika'nın petrol üretiminin yüzde 60'ını gerçekleştirdiği en büyük petrol sahası Cantarell'de su seviyesinin, beklenenden hızlı yükseldiğini gösteriyor. Bu da günde iki milyon varil üretim yapılan sahada üretimin beklenenden önce; yani birkaç yıl içinde azalacağı anlamına geliyor.

Suudi Arabistan'daki Ghawar alanından sonra dünyanın ikinci büyük petrol üretim sahası olan Cantarell'de üretimin düşüşü konusunda beş senaryo hazırlanmış. Bu senaryolardan en kötüsüne göre üretim, 2008 sonuna kadar günde 520.000 varile inecek.

Öte yandan Pemex yetkilileri, bu yıl Meksika'da petrol üretiminin, geçen yılki günlük 3.33 milyon varil üretimini de aşarak 3.42 milyon varil olarak gerçekleşeceğini tahmin ediyorlar. Pemex'in şef mali sorumlusu J.J Suarez Coppel, Cantarell'in üretimi düşse bile şirketin bunu diğer alanlardan telafi edeceğini söylüyor.

Dünyanın En Büyük Petrol Alanlarından Bazıları				
Petrol Alanının Adı	Ülke	Günlük Petrol Üretimi (milyon varil olarak)	Ulusal Petrol Üretiminin Yüzdesi Olarak	Petrol Alanının Durumu
Ghawar	Suudi Arabistan	4.5	40%	Muhtemelen azalıyor
Cantarell	Meksika	2	60	Azalıyor
Burgan	Kuveyt	1.7	68	Muhtemelen azalıyor
Daqing	Çin	1	40	Muhtemelen azalıyor

Meksika'nın üretimindeki önemli düşüş, küresel petrol fiyatları üzerinde bir baskı yaratacak. Kanada'dan sonra en çok petrol ithal ettiği bu ülkedeki üretimin azalması, ABD için de kötü haber.

Meksika'nın petrol üretimindeki azalışın önemli ekonomik ve politik etkileri olacak. Son 5 yılda Meksika'nın petrol ihracatı gelirleri, toplam devlet gelirlerinin yüzde 32'sinden yüzde 40'ına yükseldi. Bu da ülkeyi petrol üretiminde veya fiyatlarındaki değişimlere karşı daha kırılgan hale getirdi. Cantarell'in üretimi önümüzdeki aylarda düşmeye başlarsa bu, Temmuz ayında yapılacak olan devlet başkanlığı seçimlerini de etkileyecek. Çünkü Meksika kanunlarına göre şimdiki durumda petrol piyasası, yabancı yatırımlara kapalı; ancak üretim düşerse piyasanın yabancılara açılması tartışılmaya başlanacak.

Devlet başkanlığı seçimlerinde de enerji politikası en önemli tema haline gelecek. Şimdiki Devlet Başkanı Vicente Fox'un partisinden aday olan Felipe Calderon, şimdiden Pemex'in Meksika Körfezi'nde özel petrol şirketleriyle ortak girişim kurarak petrol aramasını engelleyen kanunun değiştirilmesinden yana olduğunu sinyallerini veriyor. Fakat kamuoyu yoklamalarında önde giden Mexico City'nin önceki solcu Belediye Başkanı Andres Manuel Lopez Obrador, enerji kaynaklarında yabancıların sahipliğini yasaklayan kanunlarda değişiklik yapılmasına karşı çıkıyor.

İskoçya'da yerleşik petrol danışmanlık şirketi Wood MacKenzie'nin Latin Amerika araştırmaları bölümü başkanı Mathew Shaw'un Meksika petrolü konusunda yazdığı bir raporda, Temmuz ayında yapılacak seçimlerde kazanan adayın 2006 yılı Aralık ayında resmen göreve başlayacağı ve 2012 yılına kadar görevde kalacağına dikkat çekiliyor. Matthew Shaw, böylece Meksikalı bir balıkçı tarafından tesadüfen bulunan petrol sahasının, ülkeyi 2012'ye kadar yönetecek olan devlet başkanının seçiminde belirleyici olacağını vurguluyor.

Pemex yetkilileri, özel konuşmalarında Cantarell sahasındaki petrolün azaldığına dair raporun, her yıl Pemex'in bütçesini onaylayan Meksika Kongresi'ne bir uyarı niteliği taşıdığını bildiriyorlar. Şirket, şimdi Kongre'den Pemex'in özel bir şirket gibi çalışabilmesi için idari değişiklikler yapmasını istiyor. Pemex'in önerileri arasında şirkete finansman sağlamak için şirketin yüzde 20 hissesinin emeklilik fonları gibi kurumsal yatırımcılara açmak; bağımsız bir yönetim kurulu oluşturmak ve ihalelerle ilgili kısıtlayıcı mevzuatı değiştirmek var.

Pemex'in şef mali yöneticisi, hangi parti iktidara gelirse gelsin, Pemex'in yeniden yapılandırılması gerektiğini ifade ediyor.

The Wall Street Journal, 9 Şubat 2006, Syf: 1, 10

Gazprom Ege Denzinde Türkiye-Yunanistan Gaz Boru Hattına Ortak Olmayı Teklif Ediyor

Rusya Dışişleri Bakanı Sergei Lavrov, Atina'ya giderek Yunanlı yetkililerle Gazprom'un Türkiye ile Yunanistan arasında Ege Denizi'nde inşa edilecek gaz boru hattına katılma isteğini görüşecek. Sergei Lavrov, Yunan Başbakanı Costas Karamanlis'e yapacağı toplantıda Batı Avrupa'ya Ukrayna'nın haricinde yollarla da gaz satabilmenin önemini vurgulayacak.

5 yıl önce tasarlanan, günde 1-2 milyon metreküp gaz taşınması planlanan ve 600 milyon euro tahmini maliyeti olan boru hattının 2009'da bitmesi bekleniyor. Türk ve Yunan devlet petrol şirketleri Botaş ve Depa'nın ortak girişim olarak inşa edecekleri hat, Marmara Denizi'nden ve Çanakkale Boğazı'nın altından geçecek ve iki ülkenin gaz ağlarını birbirine bağlayacak. Yunan gaz tekeli Depa, geçen yıl İtalya'nın Edison şirketiyle bu boru hattını Adriyatik Denizi'nin altından İtalya'ya kadar uzatmak için 300 milyon dolarlık bir anlaşma imzaladı.

Gazprom Başkanı Alexei Miller, Atina ziyareti sırasında Yunan-Türk boru hattı projesinden hisse senedi satın alarak ortak olmak istediklerini ve yıllık gaz nakil kapasitesini de 1-2 milyar metre küpten 10 milyar metre küpe çıkaracaklarını söyledi.

Yunanlı yetkililer, Gazprom'un teklifinin, Karamanlis hükümetinin orta vadede Yunanistan'ı petrol ve gaz boru hatlarının bölgesel dağılım merkezi haline getirme hedefine uyduğunu söylediler.

Uluslararası enerji konularında uzmanlaşmış hukuk şirketi KLC'nin yetkililerinden Thomos Lamnides, Gazprom'un yeni döşenecek bu boru hattına katılmasının, Türkiye ile Yunanistan arasındaki enerji ortaklığını güçlendireceğini ve aynı zamanda AB'nin enerji güvenliğini sağlamlaştıracağını vurguladı.

Ege'den geçecek boru hattı, Gazprom'un Baltık Denizi'nin altından geçecek 5 milyar dolara mal olacak ve Gazprom'u doğrudan AB pazarlarına bağlayacak olan projesini değiştirmeyecek.

Financial Times, 2 Şubat 2006, Syf:3

Gazprom'un İngiliz Gaz Dağıtım Şirketi "Centrica"ya Talip Olması Endişe Yarattı

İngiltere, aslında yabancı yatırıma açık bir ülke. Fakat dünya gaz rezervlerinin dörtte birine sahip, Kremlin'in kontrolünde ve yarı monopol durumdaki Rus Gaz şirketi Gazprom'un resmi hedefi, İngiliz gaz piyasasının yüzde 20'sine gaz arz etmek. Bunun için bir perakende şirketine sahip olmasına gerek yok. Ayrıca Gazprom'un Rus Devleti'nin kontrolünde bir şirket olması da korku yaratıyor. Gazprom'un, İngiltere'de perakende gaz piyasasının yarısından çoğuna sahip Centrica şirketine talip olması, İngilizleri endişelendirdi.

Gazprom'un Centrica'ya milyarlarca dolar ödemeyi göze almasının, Centrica müşterileriyle ilişkilerini sıcak tutmak istemesinin başka sebepleri olabileceği tartışılıyor. Fakat normal şartlar altında gaz üreticileriyle müşterileri arasındaki ilişki, petrol sektörüyle müşterileri arasındaki ilişkiye göre daha yakın. Ayrıca Gazprom, Centrica'yı alırsa üreticiyle perakendeci arasında dikey bir entegrasyon gerçekleşmiş olacak. Bunun da enerji liberalizasyonuna aykırı olduğu bir gerçek.

Rekabet ve gaz arzının güvenliği konuları, hem İngiltere'de hem Avrupa Komisyonu'nda yoğun bir şekilde tartışılıyor. Gazprom'un bu isteği gerçekleşmese bile büyük enerji şirketleri artan karlarının da yardımıyla perakendecileri satın almak için çaba harcayacaklardır.

Financial Times, 8 Şubat 2006, Syf:14

YORUM:

Amerikan Bütçesi

Bilindiği gibi Amerika Birleşik Devletleri Başkanı George W. Bush, geçtiğimiz hafta 2007 bütçesini kongreye sundu. Her yıl olduğu gibi bu yıl da bütçenin Kongre'ye sunulmasının ardından konuya ilişkin yorum ve haberler basında geniş yer buldu. 6 Şubat 2006 tarihli Wall Street Journal gazetesinde de Yönetim ve Bütçe Dairesi yöneticisi Joshua B. Bolten'in konuya ilişkin yorumları yer almaktadır. Sözkonusu makalenin çevirisi aşağıdadır.

ABD Devlet Başkanı, 2007 yılı federal bütçesini Kongre'ye sundu. Böylece de harcama ve vergi konularına ilişkin yıllık geleneksel tartışmalar da başlamış oldu. Başkanın bu konudaki yaklaşımı, iki temel prensibe dayanıyor: 1) ABD ekonomisi hızlı büyürken istihdam olanaklarını artırmak ve bütçe açığını aşağıya çekecek gelirler elde etmek üzere vergileri düşük tutmak. 2) federal harcamaları kısarak kaynakların ulusal önceliklere aktarılması.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da bütçeyi eleştirenler, en büyük eleştiriye herhangi bir vergi artışı olmamasına getireceklerdir. Ancak bu yaklaşım, hem ülkenin ekonomik sağlığı hem de hükümetin mali sağlığı açısından yanlıştır. Şöyle ki:

2003 Mayıs'ında Başkan, gelir vergisi ile sermaye kazançları ve kar payı vergilerinde indirim öngören yasayı onaylamıştı. O tarihten itibaren Amerikan ekonomisi 4.7 milyon yeni iş olanağı yarattı. 2005 yılında da Katrina Kasırgasına ve enerji sıkıntılarına rağmen ekonomi yüzde 3.5 gibi bir hızla büyüyerek diğer sanayileşmiş ülkeleri geride bıraktı.

Hızlı ekonomik büyüme, vergi gelirlerini de hızla artırdı. 2005 yılında vergi hasılatı son 25 yılda kaydedilen en büyük artış hızı olan yüzde 14.5 oranında artarak 274 milyar dolara ulaştı. Yönetimin büyük bir titizlikle yapılan tahminleri, federal vergi gelirlerinin önümüzdeki beş yıllık süreçte yılda yüzde 6 büyüyeceğine işaret ediyor. Bu da Amerikan Hazinesi'ne neredeyse bir trilyonlar dolarlık ek gelir anlamına geliyor. Amerika, düşük vergi ödeyen bir toplum olma tehlikesi altında değildir.

Güçlü gelir büyümesinin etkisiyle Başkanın 2009 yılına kadar federal bütçe açığını yarıya indirme hedefine yönelik iyi bir başlangıç yaptık. Başkan, iki yıl önce bu doğrultuda taahhütte bulunduğu bütçe açığının 2004 yılında GSYİH'nin yüzde 4.5'ine kadar çıkması bekleniyordu. Ancak güçlü ekonomi sayesinde beklentilerin üstünde gelir elde edilmesi, açığı GSYİH'nin yüzde 2.6'ına gerilettiler. Bu oran 40 yıl öncesinin ortalamasına çok yakındır.

Ancak gerek Katrina Kasırgasının yol açtığı maliyetler, gerekse Afganistan ve Irak'taki birliklere verilen destek nedeniyle güçlü gelir artışına rağmen 2006 yılında bütçe açığının GSYİH'nin yüzde 3.2'sine yükselmesi bekleniyor. Aslında bu oran, geçmişe bakıldığında son 25 yılın 11'inden daha düşük bir oran. Daha da önemlisi, açığın 2007 yılında tekrar düşme trendine girmesi ve 2009 yılına kadar GSYİH'nin yüzde 1.4'üne gerilemesi bekleniyor.

Bu olumlu tablonun devamı, sadece güçlü ekonominin sağladığı sürekli bir büyüme trendinin yanısıra harcama kısıtlamalarını gerektirmektedir. Geçtiğimiz yıl, Kongre sadece ihtiyari harcamalardaki artışı enflasyon oranının altında tutan ve bu harcamaların savunma ile bağlantılı olmayan kısmını geçen yılın da altında bir düzeye indiren bir yasal harcama düzenlemesi yaptı. Bu hafta da Başkan "zorunlu" harcamaların artışını yavaşlatarak önümüzdeki beş yılda yaklaşık 40 milyar dolar azaltmaya yönelik bir yasayı onaylayacak.

2007 bütçesi bu harcama kısıtlamasını devam ettiriyor. Başkan, yine ihtiyari harcamalardaki artışın enflasyonun altında tutulmasını ve savunmayla ilgili olmayan ihtiyari harcamalarda kesintiye gidilmesini öneriyor. Ayrıca zorunlu harcamaların büyüme hızında da önümüzdeki beş yıl içinde 65 milyar dolar daha indirim önerisi getiriyor.

Başkanın bütçesinde yer alan projeler sayesinde orta vadede açığın küçülmesi bekleniyor ve bu umut verici bir gelişme. Ancak önümüzdeki on yıllık dönemin sonuna kadar “baby boom” jenerasyonunun tamamı emekli olacak ve bu da emeklilik sistemi açısından büyük sorunları beraberinde getirecektir.

Vergi artışlarının ekonomiyi tahrip etmeyeceği düşünülse bile (ki bu düşünce yanlış olur) bu artışların kısa vadede açıkları kontrol altına alması beklenmiyor. Uzun vadede de hiçbir makul vergi artışı miktarı emeklilik programlarının –sağlık yardımı, ilaç yardımı ve sosyal güvenlik- bütçede yaratacağı açığı kapatmaya yeterli olmayacaktır. Kamu maliyesinde karşı karşıya olduğumuz sorunun çözümü, emeklilik programlarında reforma gitmektir.

Başkan da bu yolu izlemektedir. Geçtiğimiz hafta ulusa sesleniş konuşması yapan Başkan, bu konuşmasında Kongre’nin emeklilik programlarında reform konusunda çaba sarf etmeye devam edeceğini kaydetti ve birçok Demokrat tarafından alkışlandı. Ardından Başkan, Demokratlar ve Cumhuriyetçileri emeklilik programlarımızdaki pürüzleri birlikte çözmeye davet ettiğinde her iki taraftan da coşkulu alkışlar aldı. İşte Amerikalıların ihtiyacı olan, bu coşkunun sürmesidir. Çünkü emeklilik programlarında reforma gitmek ve parlak bir ekonomik gelecek için bu coşku gereklidir.

The Wall Street Journal, 6 Şubat 2006, Syf: 13

Hamas’ın Arkadaşları

Hamas, 25 Ocak’ta Filistin’de yapılan seçimlerde 130 üyeli meclisin 74 üyeliğini kazanarak iktidara geldi. Uzun yıllar terör örgütleri listesinde yer alan Hamas’ın demokratik seçimler sonucunda iktidara gelmesinin, bütün dünyada yankıları oldu. Bazı ülkeler, demokratik süreç sonunda iktidara gelmiş bir parti olarak Hamas’la ilişkilerini normal olarak sürdüreceklerini açıklarken bazıları da hala terörist kabul edip dışlamayı tercih etti. Hele bu ülkeler, ABD ve İsrail gibi dünyanın ve bölgenin önemli ülkeleri olunca ve Filistin Yönetimi’ni vergi gelirlerinden mahrum etme gibi müeyyideler uygulanmaya başlayınca durum bir kat daha önem kazandı. Bu konuda The Wall Street Journal’da yer alan bir yorumun geniş bir çevirisi aşağıda yer almaktadır:

Rusya Devlet Başkanı Putin, gelecek ay Moskova’da Hamas liderleriyle görüşeceğini açıkladı. Venezuela Devlet Başkanı Hugo Chavez de Güney Amerika’yı ziyaret ettiklerinde Hamas liderleriyle görüşmekten memnun olacağını bildirdi. Hamas için bu davetler, uluslararası meşruiyet kazanmanın mükemmel bir örneği. Venezuela, Orta Doğu’ya mesafe açısından uzak olabilir; ancak Chavez’in hem İran’la hem Hamas liderleriyle çok yakın ilişkileri var ve bağımsız ülkeler arasında etkisi giderek artıyor.

İspanya ve Fransa, Putin’in Hamas’ı davet etmesini destekliyorlar ve her iki ülke de Hamas’ın AB’nin terörist örgütler listesinden çıkarılması için çalışacaklarını ifade ediyorlar. Diğer ülkelerin de İspanya ve Fransa’yı izlemesi bekleniyor. Böylece Hamas’ın uluslararası meşruiyeti konusunda zımnî bir anlaşma oluşuyor. ABD, Hamas’ı terörist bir örgüt olarak kabul etmede yalnız kalıyor.

Bu da bizi, ABD ve İsrail’in Filistin Yönetiminin fonlarına el koymak suretiyle Hamas’ı sıkıştırmak ve istikrarsızlaştırmak konusunda gazetelerin baş sayfalarında yer alan haberlere

götürüyor. Başkan Bush da İsrail Başbakanı Ehud Olmert de Hamas'ı izole etme ve Filistin Yönetimi'ni gelirlerinden mahrum etme hedeflerini gizlemiyor.

Filistin'e yardım edenlerin, bazı koşullar öne sürme hakkına sahipler. Hamas lideri Halid Meş'al, İngiliz The Guardian gazetesindeki yazısında "Siyonist devletin varlığını hiçbir zaman tanımayacağız... ve kanuni haklarımızdan vazgeçerek onlarla dost olmaya çalışmayacağız" ifadelerini kullandı.

Filistin, kendi kendini yönetmesinin sonuçları olacağını anlamalı. Uzun zamandan beri uluslararası toplum, Filistin'e terör yüzünden bir fiyat ödetmedi. Bu başarısızlık, barış getirmedi; fakat daha da kötüsü şimdiki Filistin'i yarattı. Hamas'ın saygınlığını kabul etmeyen ABD ve İsrail, Filistinlileri cezalandırmıyor; onları eğitiyor.

The Wall Street Journal, 17-19 Şubat, 2006, Syf:10